

ROUTE ROEGWOLD 't Kon zat 't minder in 't Roegwold

In twintig jaar tijd veranderde saaielandbouwgrond in Midden-Groningen in een wild, moerassig natuurgebied. Maar een rondje Roegwold is meer dan natuur alleen.

Tekst: **Annetmarie Bergfeld**
Foto's: **Annetmarie Bergfeld, Roelof Bos, Wilco van der Laan**

DOWNTON ABBEY IN GRONINGEN
Op de Fraeylemaborg leefden tot ver in de 20ste eeuw chique jonkvrouwen en -heren. Het rijke en historische interieur is prachtig bewaard. De laatste bewoonster was jonkvrouw Louise Thomassen à Thuessink van der Hoop van Slochteren. Het is net alsof ze gisteren pas de deur achter zich dichttrok, in plaats van vijftig jaar geleden. fraeylemaborg.nl

Duizenden spreuwen dansen in de lucht.

Dotterbloemen tussen wuivend riet. Groninger blaarkoppen die grazen onder hoge wolken. In 't Roegwold, zo belooft Staatsbosbeheer, komt het mooïste van de Groningse natuur van bijeen.

Voorloopig zie ik rechts alleen oneindig 'grasfalt': strak geschoren weilanden zonder koeien. Links wuift een muur van rietpluimen. Vanaf mijn zadel kan ik er niet overheen kijken, maar ik weet dat achter dat riet ligt waar ik voor kom. Daar bevindt zich een van de vijf natuurgebiedjes die twintig jaar terug aan elkaar werden gesmeed. De tussenliggende landbouwgrond ging naar Staatsbosbeheer, dat ze omvormde tot moerassen en ruige graslanden met wilde bloemen, rietvlaktes, water en bosjes. Die lange slinger natuur tussen Appingedam en het gehucht Woudbloem even ten noorden van Hoogezand heet 't Roegwold.

Draken en pelikanen

Ik begon mijn fietstocht in Appingedam. Maar voor ik van start ging, boekte ik de dag tevoren een wandeling om wat meer over deze stad te weten te komen. Henk Dijkstra, gemeenteraadslid en al meer dan veertig jaar stadsgids, belooft een wandeling van een uur. De groep heeft zo veel vragen en Henk weet zo veel interessants te vertellen dat we anderhalf uur later nog steeds door de stad zwerven. Het gaat over edele heerden, aardbevingsschade, draken, pelikanen en steenfabrieken. Henk laat ons de raadszaal zien boven de waag, waar tot begin negentiende eeuw nog varkens werden gewogen. We bezoeken de synagoge en lopen langs de hangende keukens waar Appingedam beroemd om is. Het bekijken er maar drie te zijn. De vierde, een kleinere, zo verklapt onze gids, is een schuurtje dat zich als hangende keukens vormd heeft.

Wind vangen

Appingedam is een leuk stadje met groen, water en met goeie terrassen rond een kanjer van een kerk. Het is ook een prima startpunt voor een fietstocht rond en door 't Roegwold.

Tetjehorn heet het natuurgebied dat zich aanvankelijk nog achter die hoge rietkraag verscholen houdt. Maar ook dan fiets ik al heerlijk onder een zomers zonnetje en met vriendelijk 'moi' groetende fietsers die me tegemoet komen. "t Kon minder, hé?"; laat een van hen op zijn groet volgen. Hij ziet dat ik het naar mijn zin heb hier. Goed gezien! Zeker als de rietkraag wijkt en ik zicht krijg op Tetjehorn, het grootste rietmoeras van Groningen. Alsof het zandplaten in de Waddenzee zijn, zitten grote groepen vogels op groene richels land in het water. Een uitkijktoren van bescheiden hoogte biedt een dondersmooi uitzicht over vlak land met wat losse struiken en bomen en een grillig gevormd

GEKKIGHEID

Achter landgoed Fraaylemaborg liggen tien hedendaagse follies verspreid door het Slochterbos. Zulke gebouwtjes zonder nut werden vroeger vaak opgezet op landgoederen. Hazelhooft ligt aan de voet van de Hooge Berg. Met de Driepuntsbrug erbij lijkt het wel een verzinsel van schrijver Tolkien. landgoedfraaylemaborg.com

WILCO VAN DER LAAN

Folly Hazelhooft aan de voet van de Hooge Berg

geultje dat uitmondt in het Schildmeer. Het water van het meer glinstert in de ochtendzon. Een paar zeilbootjes proberen wat wind te vangen. Loom hang ik over de balustrade, veel langer dan de bedoeling was. En dit was nog maar pauzeplek nummer één.

Schaaphok

Ik maak een stop in Schaaphok, al is het alleen maar om het plaatsnaambord te fotograferen. Woudbloem, ook al zo'n mooie naam, ligt prachtig tussen de bomen. Ik beklim nog een uitkijktoren, zit op een bankje en loop rond de Fraaylemamolten. De Fraaylemaborg houdt me het langste vast. Deze witte berg is de trots van Slochteren en een van de *pronkje/wallen* (pronkjuwelen) van de provincie. Het park op het landgoed is aangelegd in de Engelse land-schapsstijl, met dikke oude bomen, slingerende paden, vijvers, glooiingen en mooie doorkijkjes. Ondertussen ben ik wel een stukje van 't Roegwold afgedwaald. Maar borg en park en het terras van De Boerderij aan de voet van de borg waren het waard. Via Denemarken (heus) kom ik aan de oever van het Dannemeer, een van de andere deelgebieden van 't Roegwold. En wéér stap ik af, om over het vlonderpad door het Dannemeer te lopen. Op een piepklein eiland staat een bankje. De zon schijnt allervriendelijkst, rond mijn

Met al dat afstappen gaat het me nog moeite kosten om op tijd terug te zijn in Appingedam

voeten kabbelen kleine golfjes, en ik kijk uit op honderden gakkende ganzen. Doordat 't Roegwold zo jong is, groeit de vogelpopulatie razendsnel. Het rijke voedselaanbod trekt tientallen vogelsoorten. Meeuwen, eenden, ganzen en moeras- en rietvogels als blauwborst en rietgors vinden er wat ze nodig hebben. Er komen ook zeldzamere soorten voor als lepelaar, witwangstern en roerdomp. Bijna elk jaar komen er stekkluten broeden en soms vliegt zelfs de zeearend over, met zijn meer dan twee meter spanwijdte.

Kat op het bankje

Daar ga ik niet op wachten. Het gaat me haast nog moeite kosten om een beetje op tijd in

Appingedam terug te zijn. Toch ga ik meteen weer voor de bijl. Het terras op het gras van Rustpunt Wildemansheerd, (aan een vijver, hortensia's, boerderijkat op een bankje, thee en taart tegen het decor van een monumentale Groninger boerderij) moet ik toch even beoordelen. Eigenaar Salome de Vries-Wildeman is de vierde generatie op deze boerderij, die nu dienst doet als kleine, maar ruim opgezette camping. Heerlijk is ook haar ieniemienie-winkelje met leuke kringloopvondsten en zelfmaaksels: gehaakte slingers, kaarsen, bloemenvaasjes... Daar gaat wat van mee. Alles wat ik vandaag tegenkom, is voor de kritische Nederlander misschien niet spectaculair,

Het glinsterende Schildmeer

maar in al zijn eenvoud vind ik het vooral verfrissend. Dat geldt ook voor de Haansluis. Het is maar een stijpe in het landschap, maar als je even de moeite neemt om te stoppen (ja, alwéér!) zie je een puntgaaf gerestaureerd sluisje, compleet met sluismeesterswoning. Sluis en vaart zijn vernoemd naar boer Hindrik de Haan, die ze in 1886 liet aanleggen, zodat schuiten met vruchtbare grond uit het noorden van Groningen zijn landbouwgronden ten zuiden van Hellum konden bereiken. Met wat verbeelding zie je de schuiten varen, getrokken door een paard op het jaagpad, richting de witte kerktoren van Hellum.

Laagstaande zon

Als ik 't Roegwold bijna gerond heb, stuit ik op het strand van Steendam. Er wordt nog volop gepootjebaad, gespeeld en gezonnebaad in de steeds lager hangende zon. Zal ik dan tóch nog even...? Het is gewoon té aanlokkelijk. En ach, wat maakt het ook uit als ik pas tegen het donker in Appingedam aankom. Er zit nog een appel in de fietstas en mijn dunne sjaal kan best even dienst doen als badhanddoek. Languit lig ik na een lekkere dag fietsen in het zand te kijken naar de spelende kinderen, de wolken en 't Roegwold. 't Kon zát minder.

AFSTAPPEN IN EN ROND 'T ROEGWOLD

HORECA

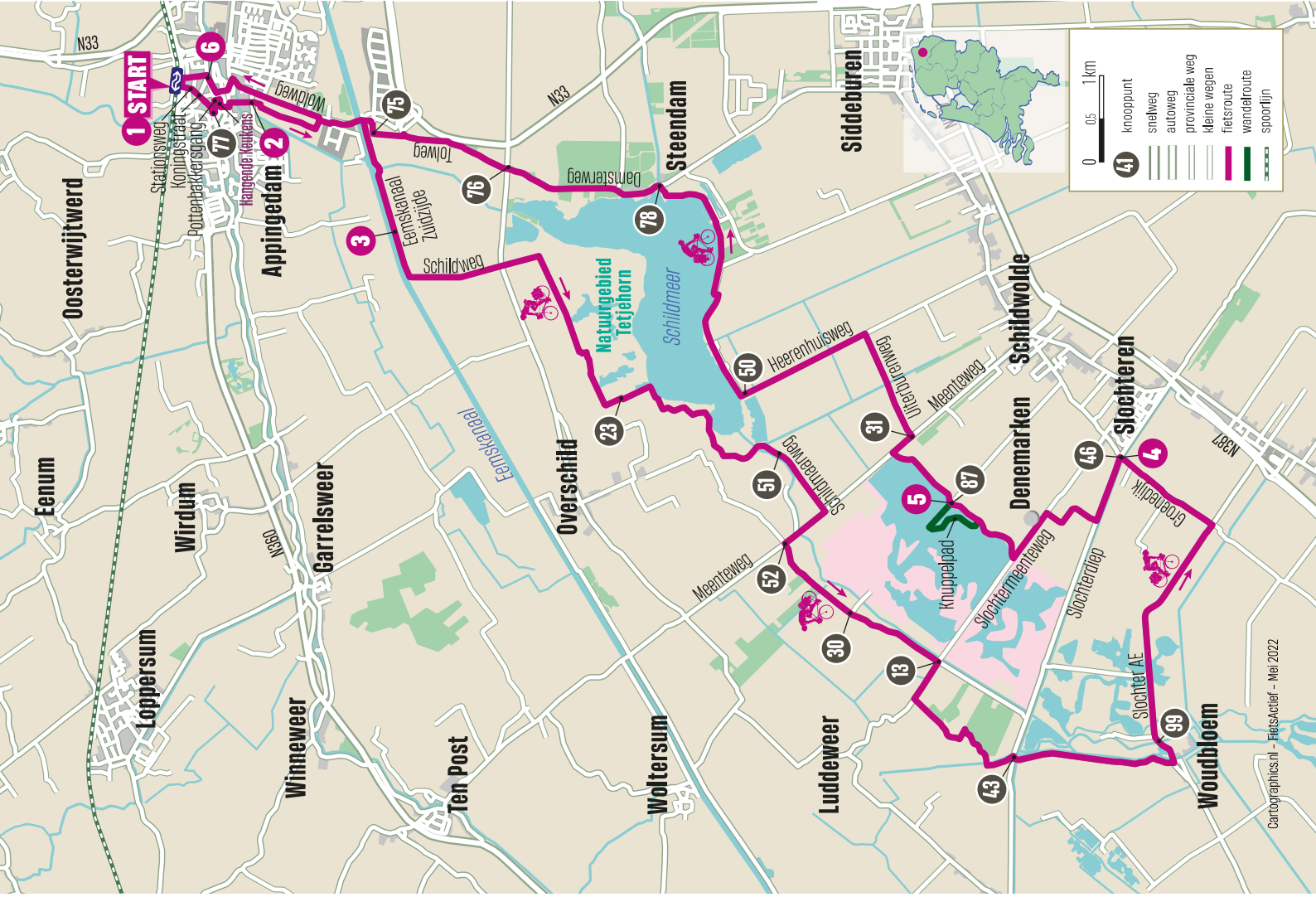
- **Paviljoen Overdiep:** aan het Nieuwe Diep tegenover de Nicolaaskerk. Stadshaven 2, Appingedam. paviljoenoverdiep.nl
- **Restaurant De Basiliëk:** culinaire verrassingen in de ambiance van een oud kerkje. Solwelderstraat 45-47, Appingedam. restaurantdebasiliëk.nl
- **Rustpunt Wildemansheerd:** Uiterburenweg 6, Schildwolde. wildemansheerd.nl (op zondag gesloten)

TIPS

- **Restaurant De Boerderij:** op het terrein van de Fraevlelaborg. Hoofdweg 18, Slochteren. de-boerderij.net
- Bij het **strand van Steendam** zijn een paar cafetaria-achtige zaakjes.

DAGJE EERDER KOMEN OF DAGJE LANGER BLIJVEN?

- In Appingedam overnacht je aangehaam in **B&B De Vijgenhof**, in het oude joodse schoolje achter de synagoge. Broerstraat 6, devijgenhof.nl
- Vlak buiten de stad staat hotel-restaurant **Landgoed Ekenstein**, een mooie mix van oud en nieuw, natuur en cultuur. Alberdweg 70, ekenstein.com
- BIKE TOTAAL LAMBECK heeft fijne (e-)fietsen te huur. Farmsumerweg 126, Appingedam; biketotaal.nl
- MEER TIPS EN INFORMATIE: ontdekmiddengroningen.nl; eemsdelta.groningen.nl (voor Appingedam e.o.)

ROUTE APPINGEDAM

Afstand 4,3 KM

Start: parkeerterrein
Station Appingedam

Autonavigatie:
N53 19,5/3 E6 51,6/45

Afkortingen

LA = Linksaf
RA = Rechtsaf
RD = Rechtdoor
Y = Wegwijzer
PS = Paddenstoel
KP = Knooppunt
Ri. = Richting

1 Vanaf parkeerterrein van Station **Appingedam** weg oversteken en RD (**Stationsweg**), wordt na kruising (**Koningstraat**) en 1e afslag LA ri. 'Kerkje Nicolaas'. 1e Afslag RA, (**Pottenbakkersgang**). Kerk is links. Op einde RA en 1e afslag LA, voetpad op en met brug over water (**Hangende Keukens**). Op kruising RD (**Oude Kerkstraat**) en op T-kruising voor stadhuis LA en direct RA. Later over ophaalbrug.

2 Op kruising met (Stadshaven), afslag RA, asfaltfietspad op (**De Kartonbaan**). Op driesprong rechts aanhouden. Einde pad, op T-kruising RA, 1e LA (**De Groeve WZ**) en **Appingedam** uit ri. KP77 maar na ophaalbrug RA (**De Groeve WZ**). Later brug en sluis over.

3 De dijk op, is betonpad en 1e afslag LA, dijk verlaten en verhard pad op. Einde pad, op aansluiting met asfaltweg links aanhouden. Wordt na kruising betonfietspad. Bij KP23 - 51 - 52 - 30 - 13 ri. 16 maar op 1e afslag LA, verhard fietspad op en KP-route verlaten. Einde pad RA, fietspad op en bij 43 - 99 ri. 45 maar als 45 LA gaat, gaat route RD (**Veenlaan**). Op kruising LA (**Groenedijk**).

4 Ophaalbrug over en op kruising LA, betonfietspad op en later **Denemarken** in. 1e Afslag RA. Einde weg, op T-kruising LA (**Stochtermeenteweg**). 1e Afslag RA en over veerooster, verhard pad op. Voor wandelen op Knuppelpad zie de info onderaan*.

5 Bij KP87 - 31 - 50 - 78 - 76 - 75 - 77 ri. 80 maar op 1e afslag KP-route verlaten en LA weg oversteken en brug over (**Wijkstraat**). 2e Afslag RA (**Sint Annastraat**). Brug over en 1e afslag RA (**Solwelderstraat**).

6 1e LA, direct RA en weer LA (**Wilhelminaweg**). Op T-kruising LA, linkerweg op (**Stationsweg**). Einde weg, op T-kruising met asfaltweg, RA, drukke weg oversteken en terug naar Start.

***Voor wandelen op het Knuppelpad:** ga bij KP87 terug het fietspad op en bij 1e afslag RA door hek en op einde RA naar 87. Het Knuppelpad is een houten pad door het moeras van 't Roegwold. In elk seizoen is het uitzicht anders; hier maak je de mooiste foto's.